

Pieśń III, 1 (Odi profanum vulgus et arceo...)

HORACY

Pieśń III, I (Odi profanum vulgus et arceo...)

O PRÓŻNOŚCIACH ŚWIATA

TEŁUM. LUCJAN SIEMIENSKI

Nie cierpię gminu¹; precz niepoświęcony!
Ucisz się — wnet tu nieznana popłynie
Oda. Jam kapłan Muzy, jam natchniony,
Śpiewam mołojcom² i dziewic drużynie.

Nad ludem twardzi panują królowie,
A królów Jowisz³ powściąga prawicą;
Jak raz Gigantów⁴ starł butne pogłowię⁵,
Tak światem trzęsie ócz⁶ swych błyskawicą.

Jednym się trafia sadzić dłuższe rzędy
Drzew niżli drugim; ów z zapalem śpieszy
Na Marsopolu⁷ zdobyć pierwsze względy;
Tego, gdy dobre imię zyskał, cieszy;

Ów rad, im więcej klientów nazbiera.
Lecz śmierć to wszystko równa: gdy w głębokiej
Urnice, mieszając losy, nie przebiera;
Wielkim lub niskim ciska swe wyroki!

Śmierć, Los

Komu nad karkiem już wisi miecz goły,
W smak mu nie pójda sykulskie⁸ łakotki;
Nie uspi świegot ptaszków go wesoły,
Ani dźwięk lutni ukołysz słodki.

Od niskiej strzechy biednego rolnika
Sen nie ucieka; znajdzie go na łące
Pod drzew sklepieniem, nad brzegiem strumyka
W Tempe⁹, gdzie wieją zefiry chłodzące.

¹*gmin* — ludzie z niższych warstw społecznych. [przypis edytorski]

²*mołojcy* — młodzieńcy, młodzi mężczyźni. [przypis edytorski]

³*Jowisz* (mit. rzym.) — najwyższe bóstwo rzymskiego panteonu, bóg nieba, światła, dnia i pioruna, odpowiednik gr. Zeusa. [przypis edytorski]

⁴*Giganci* (mit. gr.) — spokrewniony z bogami szczep dzikich olbrzymów, który przegrał walkę z nimi o władzę nad światem. [przypis edytorski]

⁵*pogłowię* — tłum, ogół przedstawicieli. [przypis edytorski]

⁶*ócz* — dziś popr.: oczu. [przypis edytorski]

⁷*Marsopol* — Pole Marsowe, równina poświęcona bogowi wojny Marsowi, poza tzw. murami serwiańskimi, otaczającymi dawniej Rzym; odbywały się na niej m.in. zebrania ludowe komicjów centurialnych, wybierające urzędników. [przypis edytorski]

⁸*sykulskie* — sycylijskie. [przypis edytorski]

⁹*Tempe* — wąwóz w Grecji, w pobliżu góry Olimp. [przypis edytorski]

Kto poprzestaje na samej potrzebie,
Ten się nie boi zhukanych mórz grozy,
Czy Arktur¹⁰ z burzą spuszcza się po niebie,
Czy sprowadzają wiatr wschodzące Kozy¹¹.

Ani się skarży, gdy grad mu wytłucze
Piękne winnice; a drzewa w ogrodzie
Przez ciężkie mrozy ucierpią lub tucze;
A on ucierpi w corocznym dochodzie.

Pan wielki ziemią znudzon, co mu rodzi,
Nawet to morze polyka oczyma:
Z majstry, z czeladzią olbrzymi wał grodzi,
Że nawet ryba pływać już gdzie nie ma.

Lecz z czarną troską chodzi on jak struty —
Gdzie bądź się ruszy, tuż za nim śmierć błada:
Ona na okręt miedzią wskrós okuty
Wsiądzie, i konno gdy jedzie, z nim wsiada.

Śmierć, Strach

Nic cię nie broni od tych trwóg napaści
Ni marmur z Frygii¹², ni blaski purpury,
Ni Achmenowe¹³ woniejące maści,
Ni rozweseli falern¹⁴, gdyś ponury.

Mamże budzące zazdrość kolumnady
Lub nowym stylem wznosić atrium¹⁵ pyszne?
Mamże za złota zgryźliwe pokłady
Mieniać¹⁶ sabińskie¹⁷ ustrońko zaciszne?

¹⁰*Arktur* — najjaśniejsza gwiazda w gwiazdozbiornie Wolarza. [przypis edytorski]

¹¹*Kozy* (astr.) — właśc. Koźlątko, łac. *Haedi*: grupa trzech małych gwiazd w gwiazdozbiornie Woźnicy (w obecnej terminologii: *Epsilon Aurigae*, *Zeta Aurigae* i *Eta Aurigae*), w pobliżu najjaśniejszej gwiazdy tego gwiazdozbiornu, Kapelli (łac. *Capella*: koza), kojarzonej z mityczną kozą Amalteą, która wykarmiła małego Zeusa; pojawienie się na nocnym niebie Koźląt, następujące w połowie października, zwiastuje nadejście pory wiatrów i burz. [przypis edytorski]

¹²*Frygia* — kraj w zachodniej części Azji Mniejszej, gdzie miała znajdować się Troja. [przypis edytorski]

¹³*Achmenowe* — dziś popr. achemenidzkie, od nazwy perskiej dynastii Achemenidów; tu: perskie. [przypis edytorski]

¹⁴*falern* — mocne, złociste wino włoskie, cenione przez starożytnych Rzymian. [przypis edytorski]

¹⁵*atrium* (łac.) — wewnętrzny dziedziniec lub centralne pomieszczenie w rzymskim domu. [przypis edytorski]

¹⁶*mieniać* — wymieniać, zamieniać. [przypis edytorski]

¹⁷*sabiński* — przym. od: Sabinum, wiejska posiadłość Horacego otrzymana od Mecenasza; ok. 50 km od Rzymu. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3**. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/horacy-piesn-iii-1-tlum-sieminski>

Tekst opracowany na podstawie: Horacy, Ody Horacyusza, wyd. Karol Sechorz, druk W. L. Anczyc i Spółka, Kraków 1916.

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>) na podstawie tekstu pochodzącego z projektu Wikiźródła (<https://pl.wikisource.org/>).

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Kopec-Gryz, Paulina Choromańska, Wojciech Kotwica.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.